

PASAKOJIMO VERTINIMO INSTRUKCIJA

Rašymo vertinimo aspektas		Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
TEKSTO TURINYS	Atsižvelgimas į užduoties reikalavimus	Patenkinamas	1	Kuria pasakojimą (pasakojimo dalį) atsižvelgdamas bent į du užduotyje pateiktus reikalavimus: pvz., pasakoja apie namų (pastatų) kelionę, apie tai, kokius patyrė nuotykius.	Nėra svarbu, kokių eiliškumu mokinys atsižvelgs į reikalavimus. Nėra svarbu, kiek ir kokių pastatų mokinys paminės savo pasakojime.
		Pagrindinis	2	Kuria pasakojimą atsižvelgdamas į pateiktą užduotį: pasakoja apie namų (pastatų) kelionę, apie tai, kokius nuotykius patyrė maži nameliai, didelės parduotuvės, kavinės, bažnyčios, mokyklos ir/ar kiti pastatai, parašo kaip jie jautėsi, galėdami judėti ir eiti, kur panorėję, kaip savo namus rado gyventojai ir kuo viskas baigėsi, tačiau yra trūkumų , pvz., mokinys parašo, kur ėjo namai, parduotuvės, kavinės, mokyklos ar kiti pastatai, tačiau neaprašo nuotykių. Arba kurdamas pasakojimą neįvykdo visų užduotyje pateiktų reikalavimų, tačiau yra daugiau nei pusė (pvz.: pasakoja apie namų (pastatų) kelionę, apie tai, kokius nuotykius jie patyrė ir kuo viskas baigėsi, bet neparašo, kaip savo namus rado gyventojai).	
		Aukštesnysis	3	Kuria pasakojimą atsižvelgdamas į visus užduotyje pateiktus reikalavimus: pasakoja apie namų (pastatų) kelionę, apie tai, kokius nuotykius patyrė maži nameliai, didelės parduotuvės, kavinės, bažnyčios, mokyklos ir/ar kiti pastatai, parašo kaip jie jautėsi, galėdami judėti ir eiti, kur panorėję, kaip savo namus rado gyventojai ir kuo viskas baigėsi.	
		skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Rašo ne pagal užduoties temą, nors tai ir pasakojimas kita tema. Rašo ne pasakojimą, o kitą tekstą (pvz., laišką, kvietimą, aprašymą ar kt.). Neatsižvelgta į užduoties reikalavimus arba atsižvelgta tik į vieną (pvz. pasirinko pastatą). Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos). 	
	Temos atskleidimas	Patenkinamas	1	Kuriamo pasakojimo turinys atitinka nurodytą temą, bet nuo jos gali būti nuklystama. Rašoma apibendrintai, nedetalizuojama, sukurto pasakojimo tema neišplėtotą, nors teksto gali būti parašyta daug, vaikas gali aprašinėti nereikšmingas detales.	
		Pagrindinis	2	Kuria temą atitinkantį pasakojimą. Glaustai papasakoja tai, ko prašoma užduotyje. Mintys išdėstytos logiškai. Arba pasakojimas išplečiamas, bet nebūtinai tikslingai. Pagrindinė mintis aiški.	
		Aukštesnysis	3	Pasakojime aiškiai atskleista tema. Rašo išsamų pasakojimą, kuriame gali atsirasti samprotavimo elementų arba vertindamas mokinys reiškia savo nuomonę.	Nuomonė gali būti išreikšta vienu sakiniu, pvz.: <i>Namams labai patiko keliauti.</i>
		skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos). 	

Nuoseklumas ir vientisumas	Patenkinamas	1	Tekste yra nuoseklumo, vientisumo trūkumų (minčių šuolių, nemotyvuotų perėjimų nuo vienos prie kitos teksto (struktūrinės) dalies ar pan.). Tekste daug rišlumo trūkumų. Jei pasakojime pateiktas dialogas, jis pasirinktas netikslingai arba nesusietas su dėstoma mintimi.	
	Pagrindinis	2	Gali būti teksto vientisumo ir nuoseklumo trūkumų. Sakiniai, pastraipos susieti vienas su kitu, mintys plėtojamos gana sklandžiai. Tekstas gana rišlus. Jei tekste pateiktas dialogas, jis susijęs su dėstoma mintimi, tačiau gali būti neišplėstas (gali nemotyvuotai nutrūkti) arba išplėstas per daug.	
	Aukštesnysis	3	Tekstas nuoseklus ir vientisas: siejamos pastraipos, sakiniai, mintys plėtojamos aiškiai, nuosekliai, sklandžiai, geba sudominti skaitytoją. Tekstas rišlus. Jei tekste pateiktas dialogas, jis pasirinktas tikslingai, yra aiškiai ir nuosekliai aprašytas.	
	skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> • Tekstas nerišlus. • Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. • Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos.). 	

Rašymo vertinimo aspektas		Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
TEKSTO STRUKTŪRA	Pasakojimo pavadinimas		1	Sukuria pasakojimo pavadinimą, atitinkantį teksto temą arba pagrindinę mintį, arba pasakojimo pavadinimas išreikštas vaizdingu posakiu, patarle ir pan.	
		skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> • Pavadinimas neatitinka parašyto pasakojimo temos. • Nėra pavadinimo 	
	Pasakojimo struktūra	Patenkinamas	1	Yra viena – dvi struktūrinės dalys (pvz. tik dėstymas arba pradžios užuomazgos ir dėstymas, arba pradžia ir dėstymo užuomazgos ar kt.).	Jeigu vaikas rašo ne pasakojimą, o kitą tekstą (pvz. laišką, aprašymą ar kt.), vertinama atsižvelgiant į to teksto struktūros reikalavimus.
		Pagrindinis	2	Yra visos pasakojimo struktūrinės dalys: pradžia, dėstymas ir pabaiga. Jos gali būti grafiškai išskirtos arba neišskirtos, bet jaučiamos. Pradžia ir/arba pabaiga gali būti neišplėtos.	
		Aukštesnysis	3	Yra visos teksto struktūrinės dalys (kryptinga pradžia, gerai suformuotas pasakojimas, pagrįstos išvados). Teksto struktūrinės dalys grafiškai atskirtos, šis atskyrimas logiškas.	
		skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> • Nėra struktūrinių dalių arba jos neaiškios. • Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. • Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos). 	

Rašymo vertinimo aspektas	Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
KALBINĖ RAIŠKA	Patenkinamas	1	Vartojami elementarūs žodžiai ir frazės (nėra vaizdingų žodžių). Daug stiliaus (žodyno) trūkumų, nemotyvuotų pasikartojimų. Rašydamas laišką vartoja tiesioginius sakinius.	
	Pagrindinis	2	Kalba aiški. Yra stiliaus (žodyno) trūkumų, pasitaiko nemotyvuotų pasikartojimų. Gali būti vartojami įvairių rūšių sakiniai (tiesioginiai, klausiamieji, šaukiamieji).	
	Aukštesnysis	3	Kalba aiški ir sklandi, logiška ir vaizdinga (vartojami palyginimai, sinonimai, išiktukai ir kt.). Vartojami įvairių rūšių sakiniai (tiesioginiai, klausiamieji, šaukiamieji). Gali pasitaikyti atvejų, kai viena ar kelios mintys suformuluojamos aiškiu sudėtinu sakiniu.	
	skiriama 0 taškų, jeigu:		<ul style="list-style-type: none"> Tekstą dėl kalbos suprasti sunku. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos). 	

Rašymo vertinimo aspektas	Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
RAŠTINGUMAS	Patenkinamas	1	<i>(visoms gimtosioms kalboms bendra)</i> Daro daug sisteminių ¹ ir atsitiktinių ² rašybos ir skyrybos klaidų. Tekstą suprasti sunku. (Galimos 3 – 4 sisteminės ir 3 – 4 atsitiktinės klaidos).	
	Pagrindinis	2–3	<i>(visoms gimtosioms kalboms bendra)</i> Kelia žodžius į kitą eilutę. Parašo skyrybos ženklus sakinio gale (tašką, klaustuką ar šauktuką); atskiria neišplėstines vienaarūšes sakinio dalis. (2 taškai – galimos 2 sisteminės ir 3 atsitiktinės klaidos). (3 taškai – galimos 1 sisteminė ir 3 atsitiktinės klaidos). LIETUVIŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai: <ul style="list-style-type: none"> daiktavardžių ir būdvardžių vardininką; daiktavardžių ir būdvardžių vienaskaitos galininką; daiktavardžių ir būdvardžių daugiskaitos kilmininką; daiktavardžių vietininką; esamojo laiko veiksmažodžius (vns., dgs. III asmuo, dgs. I-II asmuo); būtojo kartinio laiko veiksmažodžius; paprastiausius priebalsių asimiliacijos atvejus (<i>dirbti – dirba, nešdavo – nešė</i> ir kt.); žodžius su minkštumo ženklu (<i>i</i>) ir priebalsiu <i>j</i>; būdo, laikorieveksmiais; žodžius su priesagomis, priešdėliais; žodžius su trumpaisiais ir ilgaisiais balsiais; žodžius su dvibalsiais; įsidėmetinos rašybos žodžius: <i>ąsotis, qžuolas, mįslė, žąsis, mane, tave, manęs, tavęs, mūsų, jūsų, ačiū, šiandien, rytoj, Kęstutis, keletas, stebuklas, mąstyti, mįslingas, kąsnis, tęsinys, aukštyn, drąsa, grįžo, ypač, ypatingas</i>; deda kablelį prieš <i>o, bet, tačiau, kad</i>; išskiria kreipinius. 	

¹ Sisteminė klaida – tai daugiau negu vieną kartą pasikartojanti klaida.

² Atsitiktinė klaida – vieną kartą mokinio darbe pasitaikiusi klaida

		<p>LENKŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dažnai vartojamus žodžius, kurių rašymas skiriasi nuo tarimo; • dažniausiai vartojamus žodžius su <i>u – ó, rz – ż, ch – h</i>; • žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliuosius arba žodžio gale (<i>książka, śnieg</i>) ir su dusliaisiais prieš skardžiuosius (<i>prośba</i>); • dalelytę <i>nie</i> su veiksmažodžiais, daiktavardžiais, būdvardžiais; • daiktavardžius su prielinksniais; • Deda kablelį prieš <i>ale, lecz, który, że, ponieważ, aby</i>. <p>RUSŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • minkštinamuosius (<i>б</i>) ženklus; • balses po <i>ж, ш, щ, ч, ч</i>; • žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliuosius arba žodžio gale (<i>книжка, мороз</i>); • žodžius su netariamais priebalsiais (<i>солнце, праздник</i>); • veiksmažodžių bendraties bei vienaskaitos 2-ąjį ir 3-ąjį asmenį (<i>смеяться, смеешься, смеется</i>); • <i>не</i> su veiksmažodžiais; • priešdėlius ir priesagas su daiktavardžiais bei būdvardžiais. 	
	Aukštesnysis	<p>(visoms gimtosioms kalboms bendra) Rašo be klaidų iš išmoktų atvejų (galimos 1 – 2 atsitiktinės klaidos).</p> <p>LIETUVIŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • įsidėmėtinus rašybos žodžius: <i>dviese, trise, keturiese, keletas, kažkas, žemyn, galbūt, turbūt</i>; • sudurtinius žodžius; • kitus priebalsių asimiliacijos atvejus (pvz., <i>anksčiau, rankšluosčiai</i> ir kt.). <p>LENKŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rečiau vartojamus žodžius su <i>u – ó, rz – ż, ch – h</i>; • rečiau vartojamus žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliuosius arba žodžio gale ir su dusliaisiais prieš skardžiuosius rašyba; • žodžius, kurių šaknyje ar galūnėje rašomas priebalsis <i>-j-</i>. <p>RUSŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skiriamuosius (<i>б, в</i>); • įsidėmėtinus rašybos žodžius (<i>корова, касса</i>); • žodžius su dusliaisiais priebalsiais prieš skardžiuosius (<i>сбор, сделал</i>); • deda kablelį prieš <i>а, но, что</i> sudėtiniame sakinyje. 	
	skiriama 0 taškų, jeigu:	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstą dėl rašybos ir skyrybos klaidų suprasti sunku (daugiau nei 7 klaidos (sudėjus sisteminės ir atsitiktinės klaidas)). • Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos). 	

Pastaba: Turinys, struktūra, kalbinė raiška vertinami pagal visą parašytą tekstą, o rašybos ir skyrybos klaidos skaičiuojamos pagal 100 pirmų žodžių.